

HVER TREDJE TERRORIST HAR SIDDET I FÆNGSEL

Syv ud af de nitten formodede gerningsmænd til de seneste terrorangreb i Vesten har afsonet en fængselsdom. Og mindst en, men sandsynligvis flere, har siddet varetægtsfængslet, vurderer terrorforsker.

Af Andreas Graae

I maj måned angreb to mænd en udstilling med Muhammed-tegninger i Texas. Dermed blev listen over terrorangreb på vestlige lande lidt længere.

Kigger man på listen over de seneste tre års angreb mod Vesten, har en tredjedel af de formodede gerningsmænd på et tidspunkt afsonet en fængselsdom.

Det fremgår af et såkaldt 'policy brief' fra Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS), som terrorforskeren Ann-Sophie Hemmingsen har skrevet.

Af de 19 formodede gerningsmænd fra 2012 til 2015 har syv afsonet en fængselsdom. Og ifølge forskeren kan der sagtens være flere endnu af dem, der har rundet et fængsel i forbindelse med anholdelse og varetægtsfængsling.

"Den ene af de to mænd, der i maj angreb udstillingen i Texas har for eksempel været tilbageholdt og siddet varetægtsfængslet, mens FBI efterforskede ham for terrorisme. Han endte dog med at få en betinget dom og blev derfor sat på fri fod," siger hun.

Det betyder dog ikke nødvendigvis, at han – eller andre af de formodede gerningsmænd – er blevet radikaliseret i fængslet. Det interessante er ifølge forskeren snarere, at myndighederne her har en unik chance for at gribe ind.

"Set i lyset af terrorangrebet i København, så bør vi fokusere mere men også bredere på fængsler som rum for påvirkning. Det handler ikke kun om, hvorvidt folk bliver radikaliseret i fængslet, men også om, at det alt andet lige er nemmere at nå radikaliserede, terrordømte og -mistænkte med tilbud, der peger dem i en anden retning, mens de opholder sig i et fængsel, end når de er i frihed."

Ann-Sophie Hemmingsen er i øjeblikket ved at undersøge hver enkelt af de 19 gerningsmænd nærmere for at se, om der er et mønster i de domme, de er dømt for.

"Hvad var de dømt for? Er det voldsomme? Lommetyveri? Eller er der tale om domme for noget terrorrelateret? Det sidste ved jeg er tilfældet i forhold til flere af angrebene," siger hun.

CHARLIE HEBDO-TERRORISTERNE

Det var i hvert fald tilfældet for to af de tre mænd, der var involveret i terrorangrebet i Paris i januar 2015. Ud over Omar El-Hussein er de nok de mest kendte i en dansk terror kontekst, da angrebet fandt sted kort tid inden det danske terrorangreb.

Af de to brødre Saïd og Chérif Kouachi, der udførte massakren på 12 personer fra satirebladet Charlie Hebdo, havde Chérif afsonet en længere fængselsdom.

Han blev i 2008 idømt tre års fængsel i Paris for at have hjulpet unge fra Frankrig til Irak for at deltage i hellig krig. Han afsonede de 18 måneder af sin straf, mens resten af fængselsdommen blev suspenderet.

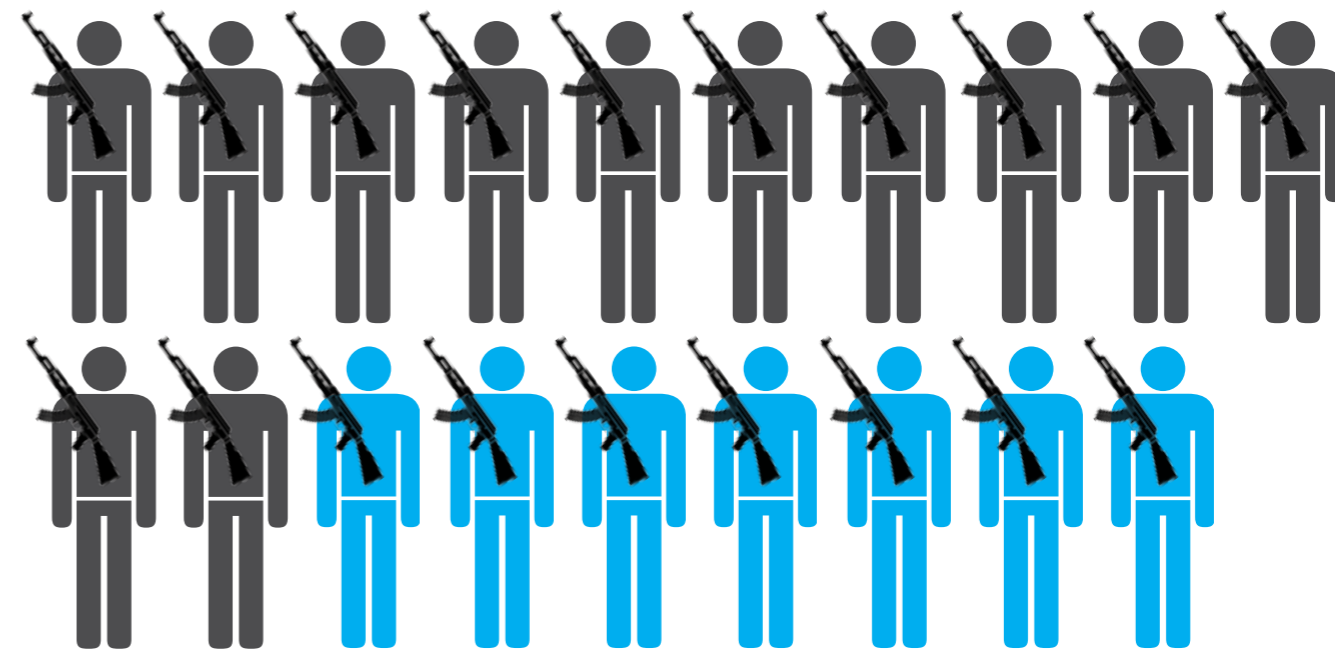
Amedy Coulibaly – gidseltageren fra det jødiske supermarked i det østlige Paris – kendte tilsyneladende de to Kouachi-brødre fra et netværk, hvor de rekrutterede krigere til at kæmpe for al-Qaeda i Irak.

I 2013 modtog han en dom på fem år for sin rolle i planlægningen, men blev dog løsladt to måneder inden Charlie Hebdo-attentatet.

EN UNIK MULIGHED

Charlie Hebdo-angrebene er for Ann-Sophie Hemmingsen et eksempel på, hvor afgørende det er, at man udnytter muligheden for at gribe ind i perioden under afsoning eller varetægtsfængsling. Ligesom angrebet i København var det.

"Der bør være et tættere samarbejde mellem kriminalforsorg og andre myndigheder – herunder fængsler, arresthuse, sikrede institutioner, politiet og sociale myndigheder.

Og så må man udnytte chancen for at prøve at påvirke dem, mens de er i fængslet," siger hun.

Det kunne ifølge forskeren for eksempel være ved at videreudvikle og udbrede pilotprojektet "Afradikalisering – tilbage på sporet", som blev gennemført i 2011-2014 af Kriminalforsorgen og Ministeriet for Børn, Ligestilling og Integration.

Det er desuden uklogt at placere indsatte eller varetægtsfængslede, som er dømt eller mistænkt for terrorrelaterede forbrydelser, blandt bandemedlemmer eller andre sårbare indsatte, som de kan påvirke, mener hun.

"Og det er også en dårlig idé at isolere dem med hinanden. Det giver dem et frirum, hvor de kan styrke relationer og udveksle erfaringer. Løsningen kan være at sprede dem strategisk blandt indsatte, som de ikke kan påvirke, for eksempel indsatte dømt for visse typer økonomisk kriminalitet," siger hun.

KUN ÉN UD AF 19 VAR SYRIENFARER

Overraskende nok havde kun én af de 19 formodede gerningsmænd, som Ann-Sophie Hemmingsen har analyseret, kæmpet i Syrien.

Det kan skyldes mange ting. Som for eksempel at konflikten stadig er i gang og mange derfor ikke er vendt hjem endnu – men det er ifølge terrorforskeren især et tegn på, at man som samfund ikke må låse sig fast på ét trusselsbillede.

"I mine øjne fortæller det os, at det er rigtigt vigtigt at fokusere bredt og ikke stirre sig blind på den seneste tendens eller trussel. Det er selvfølgelig på ingen måde, fordi man så skal lade være med at koncentrere sig om den mulige trussel fra hjemvendte Syrienkæmpere."

ANGREB I VESTEN 2012-15

- 1 **Angrebene i Toulouse og Montauban, marts 2012**
- 2 **Attentatforsøget mod Lars Hedegaard, København, februar 2013**
- 3 **Boston-bomberne, april 2013**
- 4 **Woolwich-angrebet i London, maj 2013**
- 5 **Kopi-angrebet i Paris, maj 2013**
- 6 **Angrebet på det jødiske museum i Bruxelles, maj 2014**
- 7 **Melbourne-angrebet, september 2014**
- 8 **Angrebene i Saint Jean sur Richelieu, Canada, oktober 2014**
- 9 **Angrebene på Canadas parlament, oktober 2014**
- 10 **Økseangrebet i New York, oktober 2014**
- 11 **Gidseltagningen i Sydney, december 2014**
- 12 **Angrebene i Paris, januar 2015 (To ud af tre gerningsmænd)**
- 13 **Angrebene i København, februar 2015**
- 14 **Angrebet i Texas, maj 2015 (to gerningsmænd, hvoraf den ene har siddet varetægtsfængslet)**

De fremhævede terrorangreb ovenfor blev begået af gerningsmænd, som har siddet i fængsel.

Kilde: DIIS – Dansk Institut for Internationale Studier.